

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 30.6.2009
KOM(2009) 314 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE

GATT-sopimuksen XXVIII artiklan mukaisessa menettelyssä tehtyjen sopimusten toiminnasta riisialalla

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE

**GATT-sopimuksen XXVIII artiklan mukaisessa menettelyssä tehtyjen sopimusten
toiminnasta riisialalla**

SANASTO

Basmatiriisi	Korkealaatuinen indicariisi, jota viljellään ainoastaan intiassa ja pakistanissa
Rikkoutuneet riisinjyvät	Valkoinen riisi, joka on vahingoittunut hiontaprosessissa
Esikuorittu riisi	Riisi, josta on poistettu vain ulkokuori; ruskea riisi
Indica	Riisin alalaji, pitkäjyväinen
Japonica	Riisin alalaji, yleensä pyöreä- tai keskipitkäjyväinen
Paddy- eli raakariisi	Riisi, jossa on ulkokuori jäljellä (kuorimaton)
Osittain ja/tai kokonaan hiottu riisi	Riisi, josta on osittain tai kokonaan poistettu ulkokuori, siemenkalvot ja alkio; valkoinen riisi

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE

GATT-sopimuksen XXVIII artiklan mukaisessa menettelyssä tehtyjen sopimusten toiminnasta riisialalla

1. JOHDANTO

Sen jälkeen kun riisin yhteinen markkinajärjestely oli uudistettu vuonna 2003, komissio ilmoitti WTO:lle, että Euroopan yhteisö aikoi muuttaa esikuorittua riisiä (HS-koodi 1006 20) sekä osittain ja kokonaan hiottua riisiä (HS-koodi 1006 30) koskevia tuontimyönnytyksiä, jotka mainitaan GATT 1994 -sopimuksen liitteenä olevassa Euroopan yhteisön luettelossa CXL.

Koska uudistuksessa interventiohintaa alennettiin 50 prosenttia, tuolloin voimassa olleen tuontijärjestelmän¹ jatkaminen olisi johtanut hyvin vaihtelevaan rajasuojaan, jopa nollatulliin. Tämä olisi aiheuttanut liikaa epävarmuutta riisialalle, joten yhteisö päätti purkaa järjestelyn ja neuvotella sen korvaamisesta asianmukaisemmalla järjestelyllä, jota sovellettaisiin EU:n kaikkiin kauppakumppaneihin².

Niinpä GATT-sopimuksen XXVIII artiklan nojalla käytiin neuvotteluja neljän maan kanssa, joista tuotiin eniten riisiä EU:hun:

- Intia ja Pakistan, jotka molemmat ovat esikuoritun basmatiriisin merkittäviä toimittajia,
- Amerikan yhdysvallat, joka on esikuoritun riisin pääasiallinen toimittaja ja hiotun riisin merkittävä toimittaja, ja
- Thaimaa, joka on hiotun riisin pääasiallinen toimittaja ja esikuoritun riisin merkittävä toimittaja.

Kun sopimus Thaimaan kanssa oli allekirjoitettu, komissio sitoutui toimittamaan neuvostolle kertomuksen tehtyjen sopimusten toiminnasta, kunhan ensimmäisiä markkinointivuosia koskevat tiedot olisivat käytettävissä. Tarkoituksena on arvioida yhteisön markkinoille suuntautuvien eri riisityyppien tuontivirtojen vaikutuksia yhteisön tuotantoon ja jalostettuihin määriin³.

Kertomuksessa tarkastellaan myös pienpakkauksissa olevan hiotun riisin tuontia. Eräät jäsenvaltiot ilmaisivat huolensa siitä, miten tällaisen tuonnin mahdollinen merkittävä kasvu vaikuttaa EU:n riisialaan sopimusten voimaantulon jälkeen. Komissio sitoutui neuvottelemaan kaikkien viejämaiden kanssa, joiden tuonti EU:hun kasvaa markkinointivuonna yli 25 prosenttia.

¹ EY-luettelon pääviite 7 (headnote).

² Lukuun ottamatta tuontia, joka on etuuskohtelujärjestelyjen (esim. ”kaikki paitsi aseet”) ja tuontikiintiöiden (esim. Egypti) alaista.

³ Lisätietoa EU:n riisialasta:
http://ec.europa.eu/agriculture/markets/rice/index_en.htm

2. SOPIMUKSET

2.1. Yleiskatsaus

Neuvosto hyväksyi Intian ja Pakistanin kanssa tehdyt sopimukset 11. elokuuta 2004⁴. Niiden mukaan EU:hun voidaan tuoda **esikuorittua basmatiriisiä** tullitta 1. syyskuuta 2004 alkaen.

USA:n kanssa tehdyn sopimuksen⁵ neuvosto hyväksyi 21. kesäkuuta 2005, ja sitä sovellettiin takautuvasti markkinointivuoden puolestavälistä eli 1. maaliskuuta 2005 alkaen. Siinä vahvistetaan laskentamenetelmä **esikuoritusta riisistä** kannettavalle suosituimmuustullille.

Thaimaan kanssa tehty sopimus⁶, jonka neuvosto hyväksyi 20. joulukuuta 2005, koskee pääasiassa **osittain ja kokonaan hiottuun riisiin** sovellettavan suosituimmuustullin laskentamenetelmää. Myös sitä sovelletaan takautuvasti 1. syyskuuta 2005 alkaen.

Vaikka XXVIII artiklaa koskevia neuvotteluja ei saatu päätökseen USA:n kanssa tehdyn sopimuksen myötä, myös sitä tarkastellaan tässä kertomuksessa, koska se tehtiin samoissa puitteissa kuin muut sopimukset.

Seuraavasta taulukosta ilmenee, millaisia tulleja nyt sopimusten voimaantultua sovelletaan riisiin tuonnissa.

Taulukko 1: Riisin sidotut ja kannettavat tullit

Riisityyppi	Sidottu tulli (€t)	Kannettava tulli (€t)
Paddy- eli raakariisi (ei sopimuksenalainen)	211	211
Esikuorittu riisi	65	30 – 42,5 – 65
josta basmatia	–	0
Osittain ja kokonaan hiottu riisi	175	145 – 175
Rikkoutuneet riisinjyvät	128	65

2.2. Esikuorittu basmatiriisi – Intian ja Pakistanin kanssa tehdyt sopimukset

Intian ja Pakistanin kanssa tehdyissä sopimuksissa vahvistetaan esikuoritun basmatiriisin tullittoman ja kiintiöttömän tuonnin osalta seuraavat edellytykset:

- järjestely kattaa 9 lajiketta (4 Pakistanista ja 8 Intiasta; 3 on molemmille yhteisiä),
- tuodun basmatiriisin mukana on oltava Intian tai Pakistanin viranomaisten myöntämä aitoustodistus.

⁴ Neuvoston päätökset 2004/617/EY ja 2004/618/EY (EUVL L 279, 28.8.2004, s. 17 ja 23).

⁵ Neuvoston päätös 2005/476/EY (EUVL L 170, 1.7.2005, s. 67).

⁶ Neuvoston päätös 2005/953/EY (EUVL L 346, 29.12.2005, s. 24).

2.3. Esikuorittu riisi – Amerikan yhdysvaltojen kanssa tehty sopimus

USA:n kanssa tehdyssä sopimuksessa vahvistetaan esikuoritun muun kuin basmatiriisin tuonnin vuotuiseksi viitetasoksi 431 678 tonnia. Taso laskettiin vuosien 1999–2002 keskiarvojen perusteella seuraavasti:

- mitä tahansa alkuperää olevan esikuoritun riisin tuonti EU-25:een, josta
- vähennettiin esikuoritun basmatiriisin tuonti EU-25:een ja
- johon lisättiin 10 % ja
- johon lisättiin sisäisen jalostuksen menettelyyn kuuluva hiotun riisin vienti EU-15:stä EU:hun vuonna 2004 liittyneisiin 10 jäsenvaltioon.

Viitemäärän vuosikorotukseksi vahvistettiin 6 000 tonnia kunakin markkinointivuosista 2005/2006, 2006/2007 ja 2007/2008. Seuraavien vuosien osalta sopimuksessa määrätään, että sopimuspuolet sopivat korotuksesta viimeistään 31. elokuuta 2008. Yhteisön ja USA:n väliset neuvottelut ovat kuitenkin vielä kesken.

Sopimuksessa määrätään, että jos esikuoritun riisin tuonti on jonakin markkinointivuonna yli 15 prosenttia viitetuonnin tasoa alhaisempi, EY:n seuraavien kuuden kuukauden ajan kantama tulli on 30 euroa/tonni. Jos tuonti on yli 15 prosenttia viitetuonnin tasoa korkeampi, seuraavan jakson osalta kannettava tulli on 65 euroa/tonni. Jos tuonti on –15:n ja +15:n prosentin marginaalin sisällä, seuraavan jakson osalta kannettava tulli on 42,5 euroa/tonni.

Komissio tarkastaa kaksi kertaa vuodessa, onko esikuoritun riisin tuontitullia syytä muuttaa, ja vahvistaa tarvittaessa uuden tullin sovellettavaksi syyskuusta ja maaliskuusta alkaen. Markkinointivuoden puolessavälissä tehtävä laskelma perustuu kyseisen markkinointivuoden ensimmäisten 6 kuukauden aikana tuotuihin määriin ja vuotuisen viitetason puolikkaaseen.

Sopimuksen tausta-ajatuksena on korottaa tuontitullia tuonnin lisääntyessä ja päinvastoin, jotta Euroopan riisiala tulisi tarkoituksenmukaisesti suojatuksi samalla kun markkinat avataan kolmansille maille.

Tuontimäärien laskennassa otetaan huomioon mitä tahansa alkuperää olevan esikuoritun muun kuin basmatiriisin tuonti EU:hun riippumatta siitä, onko se etuuskohtelun alaista vai ei. Tiedot perustuvat asianomaiselle ajanjaksolle myönnettyihin tuontitodistuksiin.

2.4. Osittain ja kokonaan hiottu riisi – Thaimaan kanssa tehty sopimus

Thaimaan kanssa osittain ja kokonaan hiotusta riisistä tehdyssä sopimuksessa määrätään samanlaisesta, joskin yksinkertaisemmasta mekanismista kuin esikuoritun riisin osalta. Vuotuiseksi viitetuontitasoksi vahvistetaan 337 168 tonnia. Se vastaa mitä tahansa alkuperää olevan osittain ja kokonaan hiotun riisin keskimääräistä tuontia EU-25:een markkinointivuosina 2001/2002, 2002/2003 ja 2003/2004 korotettuna 10 prosentilla. Viitemäärään tehtäviä korotuksia ei vahvisteta.

Sopimuksen mukaan kannettava tulli on 145 euroa/tonni. Jos osittain ja kokonaan hiotun riisin tuonti on kuitenkin jonakin markkinointivuonna yli 15 prosenttia vuotuista viitetuontitasoa korkeampi, EY:n kantama tulli on 175 euroa/tonni. Muutoin seuraavien jaksojen tullina säilyy 145 euroa/tonni.

Esikuoritun riisin osalta tämä menettely toistetaan markkinointivuoden puolessavälissä, ja se perustuu kyseisen markkinointivuoden ensimmäisten 6 kuukauden aikana tuotuihin määriin ja 47 prosenttiin (158 469 tonnia) vuotuisesta viitetasosta. Tuontimäärien laskennassa otetaan huomioon mitä tahansa alkuperää olevan riisin tuonti EU:hun riippumatta siitä, onko se etuuskohtelun alaista vai ei. Tuloksena saadaan suosituimmuustulli, jota sovelletaan mitä tahansa alkuperää olevaan osittain ja kokonaan hiotun riisin tuontiin lukuun ottamatta etuuskohtelujärjestelyjen tai tuontikiintiöiden alaista tuontia.

Lisäksi Thaimaan kanssa tehdyssä sopimuksessa määrätään tariffikiintiöstä, jonka suuruus on 13 500 tonnia osittain ja kokonaan hiottua riisiä ja jossa kannettava tulli on nolla.

2.5. Rikkoutuneet riisinjyvät – Thaimaan kanssa tehty sopimus

Thaimaan kanssa tehdyssä sopimuksessa vahvistetaan tuontitulli myös rikkoutuneille riisinjyville. Se on syyskuusta 2005 alkaen alennettu 65 euroon/tonni (edellisvuonna 128 euroa/tonni). Lisäksi aiempi 80 000 tonnin tariffikiintiö korotettiin 100 000 tonniin.

3. VAIKUTUS EU:N MARKKINOIHIN

3.1. Tiedot

Sopimusten vaikutuksen arvioimiseksi tässä kertomuksessa tarkastellaan niiden täytäntöönpanoa markkinointivuodesta 2004/2005 markkinointivuoteen 2007/2008, joka on viimeisin kokonainen markkinointivuosi, jolta on käytettävissä tietoja.

Tuontimäärien osalta käytetään kahta lisälähdettä:

- tuontitodistusten tietokanta, jossa voidaan erottaa toisistaan etuuskohtelun alainen ja muu tuonti
- Comext-tietokanta, josta ilmenevät tosiasiallisesti tuodut määrät sellaisina kuin jäsenvaltiot ovat ne Eurostatille ilmoittaneet. Comext-tietokanta erittelee tuonnin sen alkuperän mukaan, mutta ei erota toisistaan etuuskohtelun alaista ja muuta tuontia.

Tasetietoja ja markkinasuuntausten analysointia varten käytetään Eurostatin tietoja ja muita jäsenvaltioiden tiedonantoja.

Pienpakkauksissa olevan hiotun riisin tuontia koskevat tiedot ovat peräisin komission TAXUD-pääosaston hallinnoimasta valvontajärjestelmästä, joka otettiin käyttöön helmikuussa 2006. Sen vuoksi tietoja on saatavilla vain kahdelta kokonaiselta markkinointivuodelta (2006/2007 ja 2007/2008). Tiedot koskevat tosiasiallisesti tuotuja määriä.

3.2. Myönnettyihin todistuksiin perustuvat tuontivirrat

3.2.1. Esikuorittu basmatiriisi

Markkinointivuosina 2004/2005 ja 2005/2006 basmatiriisin tuonti pysyi tasaisena 270 000 tonnissa, mutta nousi 324 000 tonniin markkinointivuonna 2006/2007 ja seuraavana 368 000 tonniin.

Toisin sanoen basmatiriisisopimuksen neljänteen soveltamisvuoteen mennessä tuonti oli kasvanut noin 100 000 tonnilla (+36 %).

Taulukko 2: Esikuoritun basmatiriisin tuonti – myönnetyt tuontitodistukset (tonnia)

Markkinointivuosi	Intia	Pakistan	Yhteensä
2004/2005	203 896	66 933	270 829
2005/2006	217 630	53 196	270 826
2006/2007	285 037	38 567	323 604
2007/2008	269 087	99 073	368 160

3.2.2. Esikuorittu riisi

Esikuoritun muun kuin basmatiriisin määrät, joille on myönnetty tuontitodistus, ovat sopimuksen voimaantulon aikana kasvaneet markkinointivuonna 2004/2005 todetuista 398 121 tonnista 550 741 tonniin markkinointivuonna 2007/2008. Merkittävä osa tästä 37 prosentin noususta (148 778 tonnia) johtuu Bulgarian ja Romanian liittymisestä. Nämä maat toivat markkinointivuonna 2004/2005, ennen EU:hun liittymistään, yhteensä 78 985 tonnia esikuorittua riisiä.

Niinpä markkinointivuosina 2004/2005–2007/2008 EU:n tuonnin nettokasvu oli vain 70 000 tonnia.

Tuontitullin mukauttaminen kahdesti vuodessa (syys- ja maaliskuussa) vaikutti siihen, miten toimijat hakivat tuontitodistuksia vuoden eri jaksoilla. Esimerkiksi kun tullin ennakoitiin nousevan maaliskuun jälkeen, hakemusten määrä kasvoi helmikuussa alhaisemman tullin hyödyntämiseksi, ja päinvastoin.

Niinpä markkinointivuosien 2005/2006 ja 2006/2007 ensimmäisellä puoliskolla, jolloin tullia oli alhainen, myönnettiin keskimäärin 67 prosenttia todistusten vuosimäärästä. Vaikka tuonti oli jokaisen markkinointivuoden ensimmäisellä puoliskolla lähes 6 kuukauden viitetasolla tai ylitti sen, koko markkinointivuoden tuonti oli markkinointivuosina 2004/2005 ja 2005/2006 viitetason alapuolella.⁷

Vuoden 2007 lopusta alkaen eräät maailman tärkeimmistä riisinviejistä ovat asettaneet vientirajoituksia, mikä on myös vaikuttanut tuonnin ajoitukseen, kun eurooppalaiset toimijat ovat pyrkineet välttämään varastojen loppumista.

Markkinointivuosina 2004/2005 ja 2005/2006 noin neljännes esikuoritun riisin tuonnista EU:hun oli peräisin USA:sta. Tuonti väheni jyrkästi, kun USA:sta tulevissa riisierissä havaittiin elokuussa 2006 esiintyvän muuntogeenistä riisilajiketta LL Rice 601, joka ei ole sallittu EU:ssa.⁸

⁷ Markkinointivuonna 2008/2009 tilanne on erilainen: ensimmäisen puoliskon (syyskuusta 2008 helmikuuhun 2009) tuonti oli niin paljon edellisjaksoa vähäisempää, että tullia alennettiin 42,5 euroon/tonni maaliskuusta 2009 alkaen. Tuontivirtoja hidastivat markkinointivuoden 2007/2008 suuremmat loppuvarastot EU:ssa, kuten mahdollisesti myös rahoituskriisi.

⁸ Komission päätöksissä 2006/578/EY ja 2006/601/EY ohjeistettiin jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että EU:n markkinoille ei saateta tuotteita, joiden todetaan sisältävän muuntogeenistä riisiä LL RICE 601.

EU:n tuojat ovat sitemmin hankkineet riisiä muualta, kuten Thaimaasta ja Uruguaysta (22 ja 13 % markkinointivuoden 2007/2008 kokonaismäärästä).

Taulukko 3: Esikuoritun riisin tuonti – myönnetyt tuontitodistukset (tonnia)

Markkinointivuosi	1. vuosipuolisko	2. vuosipuolisko	Yhteensä
2004/2005	212 335	185 787	398 121
2005/2006	288 203	128 679	416 882
2006/2007	352 615	171 533	524 149
2007/2008	307 448	243 293	550 741

3.2.3. Osittain ja kokonaan hiottu riisi

Osittain ja kokonaan hiotun riisin tuonti kasvoi asteittain markkinointivuoteen 2007/2008 asti, jolloin nähtiin edellisvuoteen verrattuna äkillinen 50 %:n lisäys (+150 000 tonnia). Tämän vuoksi maaliskuussa 2008 tulli korotettiin 175 euroon/tonni aiemmasta 145 eurosta/tonni, jolla tasolla tulli oli ollut sopimuksen voimaantulosta eli syyskuusta 2005 alkaen⁹.

Taulukko 4: Osittain ja kokonaan hiotun riisin tuonti – myönnetyt tuontitodistukset (tonnia)

Markkinointivuosi	1. vuosipuolisko	2. vuosipuolisko	Yhteensä
2004/05	94 228	99 909	194 137
2005/06	123 923	122 081	246 005
2006/07	140 766	142 891	283 657
2007/08	203 597	227 842	431 438

3.2.4. Rikkoutuneet riisinjyvät

Rikkoutuneiden riisinjyvien tuonti lisääntyi siten, että se oli 185 000 tonnia markkinointivuonna 2005/2006 ja vakiintui 240 000 tonniin markkinointivuosina 2006/2007 ja 2007/2008¹⁰. Koska EU:ssa tuotettu riisi on korkealaatuista, EU:n markkinoilla on suurta vajetta rikkoutuneista riisinjyvistä. Lisäksi merkittävä osa rikkoutuneiden riisinjyvien tuonnista (keskimäärin yli 55 %) tapahtuu alennetuina tai nollatulleina etuuskohtelujärjestelmissä ja tuontikiintiöissä.

Taulukko 5: Rikkoutuneiden riisinjyvien tuonti – myönnetyt tuontitodistukset (tonnia)

Markkinointivuosi	Yhteensä
2004/05	123 191
2005/06	185 701
2006/07	240 365
2007/08	236 320

⁹ Markkinointivuonna 2008/2009 riisintuonti yleisesti hidastui, ja maaliskuussa 2009 hiotun riisin tulli palautettiin 145 euroon/tonni.

¹⁰ Markkinointivuonna 2008/2009 tähänastinen tuonti on ollut 33 % aiempia vuosia suurempaa.

3.2.5. Tuonti pienpakkauksissa

Pienpakkauksissa olevan osittain ja kokonaan hiotun riisin tuonti väheni markkinointivuosien 2006/2007 ja 2007/2008 välisenä aikana 35 812 tonnista 33 275 tonniin eli 7 prosenttia.

Jos ei oteta huomioon määriä, jotka ovat alle 500 tonnia vuodessa, ainoastaan Pakistanista peräisin oleva tuonti pienpakkauksissa kasvoi yli 25 prosenttia. Markkinointivuosien 2006/2007 ja 2007/2008 välisenä aikana se kasvoi 62 prosenttia (3 915 tonnista 6 326 tonniin). Tämä on samansuuntainen kehitys kuin kokonaan ja osittain hiotun riisin kokonaistuonnissa Pakistanista samalla jaksolla todettu 58 prosentin kasvu (26 235 tonnia markkinointivuonna 2006/2007, 41 378 tonnia markkinointivuonna 2007/2008).

3.3. EU:n riisimarkkinat

3.3.1. Tuotanto

EU:n riisinviljelyalueet pysyivät markkinointivuosina 2004/2005–2007/2008 varsin muuttumattomina 413 000–428 000 hehtaarissa. Jonkin verran siirryttiin indicariisistä japonicaan rakenteellisten ja lyhyen aikavälin tavoitteiden vuoksi. Indicariisin viljelyalueet pienenivät väliaikaisesti, kun ne kärsivät pahoin epäsuotuisten säiden vuoksi¹¹.

Markkinointivuonna 2004/2005 riisin tuotanto EU-25:ssa oli hiotun riisin määränä ilmaistuna ennätysmäiset 1,68 miljoonaa tonnia. Markkinointivuonna 2005/2006 tuotanto putosi 1,54 miljoonaan tonniin ja markkinointivuonna 2006/2007 1,59 miljoonaan tonniin. Markkinointivuonna 2007/2008, jolloin EU:ssa oli 27 jäsenvaltiota, tuotanto oli 1,68 miljoonaa tonnia.

Markkinointivuosien 2004/2005 ja 2007/2008 välisenä aikana indicariisin tuotanto väheni EU:ssa 178 000 tonnilla hiotun riisin määränä ilmaistuna. Tuotantovaje täytettiin indicariisin tuonnilla. Samalla ajanjaksolla japonicariisin tuotanto kasvoi vastaavalla määrällä. Tämä oli osittain kahden uuden jäsenvaltion vaikutusta.

Paddy- eli raakariisiä oli markkinointivuoden 2004/2005 alussa interventiovarastossa 600 000 tonnia, ja markkinointivuoden 2007/2008 lopussa varastot olivat tyhjä.

3.3.2. Kulutus

Ennen viimeisintä laajentumista EU-25:ssä kulutettiin vuosittain 2,3–2,4 miljoonaa tonnia riisiä (hiotun riisin määränä ilmaistuna). Bulgarian ja Romanian liittyttyä kulutus kasvoi 100–130 000 tonnilla. EU-27:n kulutus on nykyisellään keskimäärin 2,5 miljoonaa tonnia vuodessa.

3.3.3. Jalostetut määrät

Euroopassa jalostetut määrät saadaan laskemalla yhteen EU:n paddy- eli raakariisin tuotanto sekä kyseisen riisin ja esikuoritun riisin nettokauppa ja mukauttamalla summaa varastojen kehityksellä. Kaikki arvot ilmaistaan hiotun riisin määränä.

¹¹ Markkinointivuonna 2008/2009 indicariisin viljelyalueet kasvoivat 20 prosentilla.

Jalostetut määrät ovat pysytelleet 2,22–2,34 miljoonan tonnin välillä ja riippuvat lähinnä EU:ssa tuotetusta riisistä.

Tästä voitaneen päätellä, että jalostusteollisuus on säilyttänyt entisen tasonsa eikä ole kärsinyt erilaisista suosituimmuustulliin ja etuuskohteluun perustuvista kauppasopimuksista. Erityisesti kokonaan ja osittain hiotun riisin tuonnin merkittävä kasvu markkinointivuonna 2007/2008 ei ole vaikuttanut negatiivisesti jalostusteollisuuteen.

3.4. Markkinahinnat

3.4.1. Maailmanmarkkinahinnat

Indicariisin vertailuhintana maailmanmarkkinoilla pidetyn Thai 100 % B -riisin hinta on vaihdellut vuodesta 2004 lähtien välillä 250–350 dollaria/tonni, mutta marraskuussa 2007 se alkoi kivuta ylöspäin ja nousi 1 050 dollariin/tonni toukokuussa 2008.

On syytä muistaa, että maailman riisintuotannosta vain 6–8 prosenttia päätyy kansainväliseen kauppaan. Sen vuoksi maailmanmarkkinahinnat ylireagoivat pieniinkin markkinatasapainon muutoksiin ja poliittisiin päätöksiin. Hinnat kääntyivät nousuun muidenkin hyödykkeiden voimakkaan hinnannousun vuoksi, mutta myös siitä syystä, että kysyntä on lisääntynyt, kun eräät Aasian maat ovat päättäneet pitää suurempia riisivarastoja ja eräät tärkeät viejät (esim. Vietnam ja Intia) soveltavat vientirajoituksia elintarvikkeiden hintojen inflaation estämiseksi. Toukokuussa 2008 todetun hintahuipun jälkeen Thai 100 % B -riisin hinnat alenivat vähitellen, mutta eivät ole vielä paljontaan alle 500 dollaria/tonni. Muuta alkuperää (esimerkiksi Vietnam) olevan riisin hinnat ovat palautuneet tasolle, jolla ne olivat ennen hinnannousua.

Mainitulla jaksolla myös japonicariisin hinnat nousivat samalla tavalla. Koska eräät tärkeät toimijat ovat viimeaikoina olleet poissa markkinoilta (vientikielto Egyptissä, kuivuus Australiassa), kalifornialaisen japonicariisin noteeraukset ovat kuitenkin pysyneet hyvin korkealla tasolla, noin 1 150 dollarissa/tonni.

3.4.2. EU:n hinnat

Paddy- eli raakariisin hinnat ovat vuoden 2003 uudistuksen jälkeen olleet EU:ssa paljon interventiohintaa (150 euroa/tonni) korkeammat ja yleisesti ottaen noususuuntaiset. Markkinointivuonna 2004/2005 hinnat pysyivät melko vakaina välillä 160–240 euroa/tonni riisin alkuperän ja tyyppin mukaan. Sittemmin nähtiin joitakin merkittäviä hinnannousuja.

Vuonna 2006 italialaisen japonicariisin keskihinta hypähti 293 euroon/tonni pääasiassa siitä syystä, että japonicariisin tuotanto pieneni ja EU:n kysyntä lisääntyi vuoden 2004 laajentumisen jälkeen. Myös italialaisen indicariisin hinta nousi 235 euroon/tonni, mutta Espanjassa hinnat pysyttelivät valtaosin samoina kuin edellisvuonna.

Vuonna 2007 hinnat Italiassa vaihtelivat huomattavasti, ja Espanjassa hinnat nousivat koko vuoden ajan. Erityisesti indicariisin hinnat kohosivat 240 euroon/tonni, sillä sääolot olivat huonot indican päätuotantoalueella Andalusiassa.

Suurin nousu paddy- eli raakariisin hinnoissa tapahtui kuitenkin vuonna 2008, jolloin myös riisin maailmanmarkkinahinnat kohosivat jyrkästi. Toukokuussa 2008 italialaisen indica- ja

japonicariisien hinnat nousivat 480 euroon/tonni, eli yli kolme kertaa interventiohintaa korkeammalle¹².

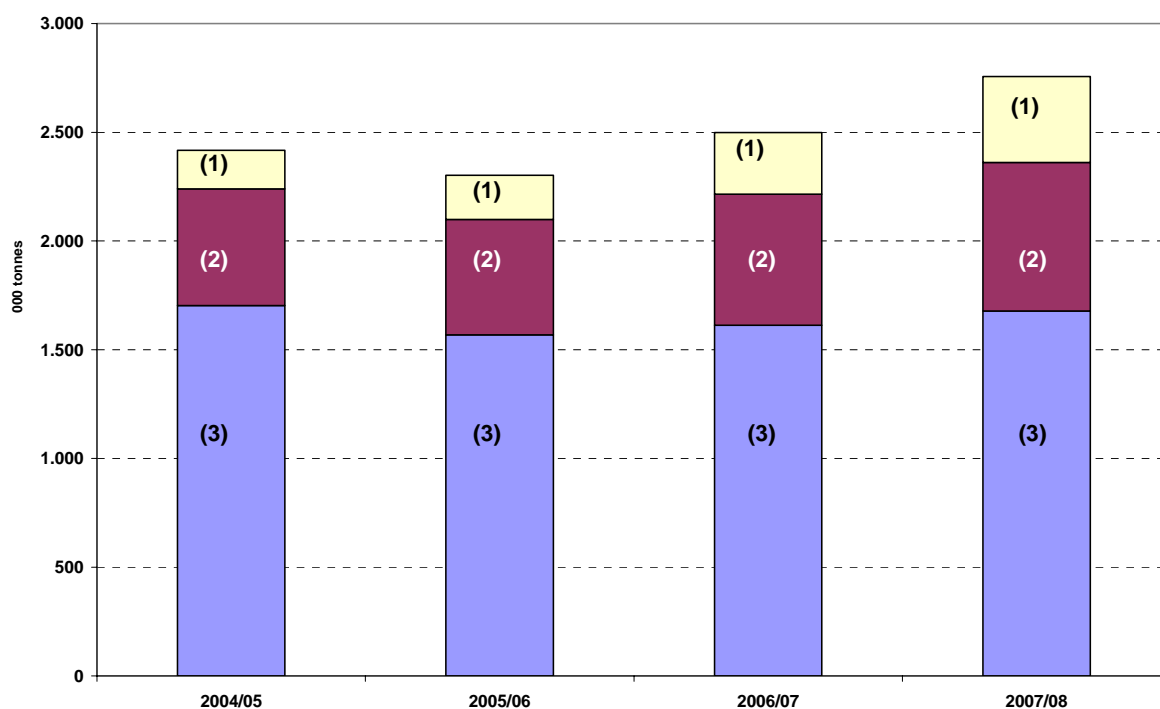
Muissa tuottajajäsenvaltioissa (Kreikka, Ranska ja Portugali) paddy- eli raakariisin hinnat eivät ole nousseet yhtä korkealle, mutta ovat kuitenkin markkinointivuodesta 2004/2005 lähtien jatkuvasti olleet reilusti interventiohintoja suuremmat. Interventioelimet eivät ole tehneet ostoja vuoden 2004 jälkeen.

3.5. Riisitarjonta EU:ssa

Riisin tuotanto on pysynyt vakaana EU:ssa markkinointivuodesta 2004/2005 lähtien, mutta tuonti on suhteellisesti mitattuna kasvanut. Osittain ja kokonaan hiotun riisin tuonnissa kasvu on suurempaa (177 000 tonnista markkinointivuonna 2004/2005 394 000 tonniin markkinointivuonna 2007/2008) kuin jalostamattoman riisin tuonnissa (537 000 tonnista 683 000 tonniin samalla jaksolla).

Riisin kokonaistuonti hiotun riisin määränä ilmaistuna lisääntyi markkinointivuoden 2004/2005 715 000 tonnista 1 077 000 tonniin markkinointivuonna 2007/2008. Tämä johtui osittain EU:n laajentumisesta Bulgariaan ja Romaniaan.

Taulukko 6: Riisitarjonta EU-27:ssa (tuhatta tonnia hiotun riisin määränä ilmaistuna)

- (1) Kokonaan tai osittain hiotun riisin tuonti
- (2) Paddy- eli raakariisin ja esikuoritun riisin tuonti
- (3) EU:n tuotanto

¹² Markkinointivuoden 2008/2009 alusta lähtien kaikki paddyriisin hinnat ovat Italiassa ja Espanjassa pysytelleet yli 300 eurossa/tonni ja joissakin tapauksissa nousseet yli 500 euroon/tonni.

4. LOPPUHUOMAUTUKSET

Yleisesti ottaen sopimukset ovat saavuttaneet tarkoituksensa, koska EU-markkinat tulevat paremmin suojatuiksi aina tuonnin lisääntyessä ja päinvastoin.

EU:n riisintuotannossa vuodesta 2004 havaitut vaihtelut ovat johtuneet sääoloista ja tuottajien valinnoista, eivätkä niinkään tuontivirroista. Tuonti on kasvanut sitä mukaan kun kulutus on kasvanut EU:ssa.

EU:n riisiteollisuuden jalostamat määrät ovat pysyneet vakaina. Sopimukset eivät ole tarkastelun kohteena olevana ajanjaksona vaikuttaneet kielteisesti EU:n riisinhiontateollisuuteen.

Vuonna 2008 riisin maailmanmarkkinahinnat nousivat kuitenkin muiden viljojen kaltaisesti ennen näkemättömille tasoille, mikä heijastui hintoihin EU:n sisämarkkinoilla.